קשיא דר' אלעזר אדר' אלעזר תרי תנאי

ואליבא דר"א ר' שבתי אמר חזקיה משום

הממה ⁶ור"מ היא דאמר עדי חתימה כרתי

ובדין הוא דאפי' תורף נמי לכתוב וזמנין

דשמעה ליה לסופר דקא כתיב וסברה איהו

קאמר ליה והוה לה קממה בהדיה רב חסרא

אמר אבימי משום תקנת עגונות אמרי לה

ר"מ ואמרי לה ר"א אמרי לה ר"מ דאמר עדי

חתימה כרתי ובדין הוא דאפי' תורף נמי

לכתוב וזמנין דהוה ליה קשמה בהדה ורתח

עלה וזריק ליה ניהלה ומעגן ומותיב לה

אמרי לה ֹסר"א דאמר עידי מסירה כרתי

ובדין הוא דאפי' מופס נמי לא לכתוב וזמנין

דבעי למיזל למדינת הים ולא אשכח ספרא

ושביק לה ° ואזיל ומעגן ומותיב לה: ומקום הזמן: קפסיק ותני לא שנא מן

הנישואין ולא שנא מן האירוסין בשלמא מן

הנישואין בין למ"ד יםשום בת אחותו איכא

בין למ"ד משום פירי איכא אלא מן

האירוסין בשלמא למ"ד משום בת אחותו

איכא אלא למ"ד משום פירי ארוסה מי אית

לה פירי אמר רב עמרם הא מילתא שמעית

מיניה דעולא דאמר משום תקנת ולד ולא

ידענא מאי ניהו כיון דשמעיתא להא דתניא

סארומתי לכשאכנסנה לארומתי לכשאכנסנה

אגרשנה אינו גם ואמר עולא מה מעם גזירה

ישמא יאמרו גימה קודם לבנה ה"נ גזירה יישמא

שמא יאמרו גימה קודם לבנה א"ר זירא

אמר ר' אבא בר שילא אמר רב המנונא ∘

סבא אמר רב אדא בר אהבה אמר רב

הלכה כר"א קרי רב עליה ידר"א מובינא

דחכימי ואפי' בשאר שטרות נמי והאמר

רב פפי משמיה ״דרבא האי ״אשרתא

דדייני דמיכתבה מקמי דליסהדי סהדי

אחתימת ידייהו פסולה אלמא מיחזי

כשיקרא ה"ג מיחזי כשיקרא וליתא מדרב

נחמן דאמר רב נחמן אומר היה ר"מ

אפילו מצאו ייבאשפה חתמו ונתנו לה

כשר ואפילו רבגן לא פליגי עליה דר"מ

אלא בגימי נשים דבעינן כתיבה לשמה

אבל בשאר שמרות לא ידא"ר אסי א"ר

יוחנן שמר ישלוה בו ופרעו אינו חוזר ולוה

בו שכבר נמחל שעבודו מעמא דנמחל

שעבודו יאבל משום שיקרא לא חיישינן:

ל) [לעיל כא: וש"נ], (לעיל ט: וש"נ],

ג) [לעיל יז.], ד) יבמות נב.,

ה) [לקמן עט:ן, ו) כתובות מ. כריתות יג:, ז) כתובות כל: פה. [ועי' בטוש"ע

ח"מ סימן מו סעיף כד

ובסמ"ע ובש"ך], ה) [אשרתא לשון חיזוק כמו

אשרו חמון כך כתב רש"י לקמן לד. ד"ה אשור],

ט) כתובות פה. לעיל ג:

כג., י) ב"מ יו. כתובות פה., יא) [וע"ע תום׳ יבמות נב. ד"ה לכשאכנסנה

ותום׳ ב"ב חלה: ד"ה כלו.

מוסף תוספות

א. הכי. מוס' הרא"ש.

ר משוה יחירה דקחוי

ג. שאין חוששין שמא

. רא עליה אלא לכחחילה

בא פליון אלא לכומריכות. למנ"ן, לכך אם נתגרשה בו, תנשא לכתחלה. מוס"

בו, ובטא לכוחריה מק יבמות גב. ד"ה לכשאכנסגה. T. [לכך] אינו גט כלל.

לכשאכנסנה. ואם נשאת

סימן הל"ב שכתב בשיטת תוס'

דלכתחילה לא תנשא ואם נישאת

משום גט ישן. אבל לר״ת

ז״ל קשיא, דהכא אינו גט ז״ל קשיא

יר קשיא, והכא אינו גט כלל קאמר. רשנ״א. 1. זמן שאחר נישואין,

שהוא. תוס' יכמות נב. ד"ה

נכפחכנסנה. ו. שלא נתייחד עמה אחר זמן

. הכתוב בגיטה. והרי זה גט

לכתחילה. תוס׳ יבמות נב.

וו. שעובו בו. נווס כייב קלה: ד״ה כל. 10. בגט של

ארוסה. מוס הגלוים. י. דחיישי׳ שמא יבא להחתים העדים אחר

נישואין ולא יחושו להקדמת הזמן. מוס׳ הלק״ש. יא. ויבאו לידי

תקלה, שיאמרו גיטה קודם

לבנה. תוס׳ הרא״ש. יב. וי״ל כיון שנכתב

, קודם שנמסר קלא אית לי׳.

קודם שנמטו קלא איזלץ, וידעו העדים מתי בא הגט לידה ואין לבעל להפסיד

פירות אפי׳ לר״ל עד שעת

רשנים מהם .T' ושנים מהם

ואחד אינו מכיר אמר רב

הונא אם עד שלא חתמו

עלה הא מכתב כתבינן

רשנ״ה. 10 ורוצה ליישב דברי רב הונא

אליבא דרב פפי. תוס׳

[ד]דברי רב פפי איתנהו.

מומ׳ הרח״ם יו ליחא.

תוס׳ הרא״ש. יח. דאקשי

מדרב פפי על רב שפסק

כר"א. תוס' הרא"ש.

. והאמר רב פפי וכו'.

ונינוז. עוכ ג. מדפסק

ארוסה. תוס׳ י. דחיישי׳ שמ

לכשארנמנה

יבמות נב. ד"ה

א [מיי' פ"ג מהל' גירושין ה"ו טוש"ע אה"ע סי' קלב סעי' א]:

מלוה ולוה הלכה ז ממג עשין לד טוש"ע ח"מ סימן מח סעיף א: ג מיי' פ"ו מהלכות עדות הל' ח סמג עשין קמה טוש"ע ח"מ סימן מו סעיף כד [סי' ט

כעיף בן:

גליון הש"ם

גם' ואזיל ומעגן. עי' לקמן לג ע"ל חד"ה ושמעה: שם א"ר אבא בר שילא. תום' ד"ה לכשאכנסנה ונו ור"ת מפרש דהתם. ע" ב"ב דף קלה ע"ב תד"ה כל. קדושין דף סד ע"ב תד"ה רבי סבר:

מוסף רש"י

משום בת אחותו. וכים אשתו ושמא חזנה תחתיו וחס עליה שלא תחנק וכוחב לה גט בלא זמו ונותן לה וכמשעידין עליה צבית דין מוליאה גיטה נרושה יז. וכעי"ז יבמות לא:). משום פירות. שמזמן הגט ואילך אם ימכור הבעל בפירות נכסי מלוג שלה תגבם ואם לא היה בו זמן יהיה מוכר והולך וכשתתבע לדין הויא ידה טל החחחונה. שיחור לה קודם גירושין מכרתי (לעיל יז.) דקסבר משעה שנחו טיניו בה לנרשה שוב שתון שימו כה נת שה שוכ אין לו לבעל פירות (יבמות לא:). קרי רב עליה דר"א טובינא דחכימי. מחושר שבחכמים, חשרי מתרגמינן טובחי, ר' חלעזר מת גמין שוכחי, ל מעשות הוא ר' אלעזר בן שמוע ותלמידו של ר"ע היה כדאמריטן ביבמות בהבא על יבמתו (סב:) והיה העולם שמם עד שבא ר"ע אלל רבותינו שבדרום ושנה להם. ר"מ ור' יהודה ור' שמוע (כתובות מ.). אשרתא דדייני. לשון מחק שמחוקין את השטר וכותבין אשרטוהי (כתובות כא:) כמו יישר כחך, קיום השטר שכותבין דיינין במותב תלתא הוינא ואתא פלוני ופלוני ואסהידו וקיימגוהי (שם פה. וגורס אשרתא דשטרי). מקמי דליסהדי סהדי אחתימת ידייהו. עד שלא הטידו הטדים על כחב ידם כתבו הדיינין במותב תלתא הוינא ונפיק שטרא דנן קדמנא ואסהידו פלוני ופלוני אחמימח ידיירי ופלוני אחתימת ידייהו ואשרנוהי וקיימנוהי (שם רא:). שטר שלוה בו ופרעו. כו כיוס, אינו חוזר ולוה בו. אפילו כו ביום ואע"ג דלאו מוקדם הוא שהרי ביום הלואה נכתב, שכבר נמחל

שעבודו. משפרעו נטל

קא פסיק ותני בו'. הא דלא דייק א לעיל בפרק ב' (דף יז.) גבי נכתב ביום ונחתם בלילה משום דהכא נמי לא דייק אלא משום ב דכיון דכבר אשמועינן דמוקדם פסול ממילא ידעי׳ דלריך שיניח מקום הזמן אפילו לא הוי תני ליה דהכי נמי לא תנא לריך שיניח מקום הזמן אפילו לא הוי תני ליה דהכי נמי לא תנא לריך שיניח יו ב מיי׳ פי״ד מהלכות

מקום הרי את מותרת לכל אדם: לכשאכנסנה אגרשנה אינו נמ. פירש

בקונטרם משום דהוי גט ישן וקשה דאינו גט משמע דאינו גט כלל ובגט ישן אם נתגרשה תינשא לכתחלה כדאמר לקמן בהזורק (דף עט:) ואומר ר"ת דבגט ישן ליכא אלא ייחוד בעלמא^ג והכא דכנסה גרע טפי דודאי איכא ביאה ד וא״ת דביבמות פ"ה (דף נב.) גרסינן אהך מילתא לכשאכנסנה אגרשנה הרי זה גט מפני שבידו לגרשה ולפי׳ החונטרם ניחא דפי׳ שם דגט ישן מיהא הוי ה יר״ת מפרש דהתם איירי כשכתב 6 ור״ת בו זמן הנתינה דאפי׳ גט ישן לא הוי והכא כשכתב זמן ח קודם נישואיןיא: הכא נמי גזירה שמא יאמרו גישה קודם לבנה. ול״ת

מה קפידא הוא שיכתוב הסופר זמו " והא ליכא למיחש שיבא לגרש בגט זה אחר נישואין שהרי עדים לא יחתמו לו דחזו שהוא מוקדם ואיכא למיחש בנישוחין משום פירי וחומר ר"ת' דכיון שרוחין העדים שכתב בגט ארוסתי יחתמו אחר הנשוחין כי יסברו דעודה ארוסה א וא״ת כשינית מקום הזמן נמי ויכתבו זמן ביום גרושין איכא למיחש שיאמרו גיטה קודם לבנה כיון שרואין שכתוב בגט ארוסתי וסבורין שלא ניסת לו מעולם וגם יפסידו הלקוחות פירות שמכר להם הבעל שלא כדין דיאמרו ארוסה היתה ואין לו פירות וי"ל דלקוחות לא יקנו פירות אם לא שידעו שנשוחה היתה ויביחו עדים על כך וגם על בנה ידקדקו ויראו שנתעברה לפני הומן הכתוב בגט ויתברר הדבר שניסת א"נ יש לדבר קול שנישאת אלא שאין זמן הנישואין ידוע כל כך וידעו דמה שכתוב בגט ארוסתי לפי שנכתב קודם נישואין אבל אם נכתב זמן של קודם נישואין יאמרו כל שעה דגיטה קודם לבנה אבל קשה דלמה לן טעמא דגיטה קודם לבנה כיון שהיא נשואה וכתוב בו זמן של אירוסין יפסל למ״ד משום פירי כמו גט שאין בו זמן כלל שאין שום הוכחה מתוך זמן הכתוב בגט זה יב: הכא גמי מיחזי כשיקרא. וא"ת ורב פפי מ"ש דנקט אשרתא טפי מכל שטרות ואומר ר"י דרבותא

היא באשרתא אע"פ שיודעין שחתימת העדים אמת ומזומנים העדים לפניהם לקיימה: רלירא אדרב פפי. מימה דמסיק דליתא ורב נמי לא סבר לה"ג ובפרק ב' דכתובות (דף כא:) פריך מינה לרב גבי ג' שישבו לקיים את השטר ™ ומגיה מחוך כך דברי רב ™ אימא עד שלא כתבו כו' וי"ל דודאי אליבא דרב ליתא והתם

פריך ללישנא דקאמר משמיה דרב הונא ולא מסיים בה אמר רב ואית 🗊 דלא גרים הכא ד לדרב פפי אלא וליתא ופי׳ וליתא לקושיא דבשטרות לא חיישינן למיחזי כשיקרא דאמר רב נחמן וכו׳ ודוקא באשרתא חיישי למיחזי כשיקרא שהוא קיום השטר ובפ"ב דכתובות (דף כא:) דאיירי בקיום השטר פריך שפיר מינה ובפ" הכותב (שם פה) דמייתי לה אפסק דין דרב ביבי קאמר נמי וליתא יש לפרש כמו הכא וליכא כולי האי מיאי כשיקרא שכותבין שנשבעה כמו שפסקו לה ב״ד:

המטר וומנאת פלום השלי מלוה על פה ואינו של הלקוחות (בתובות פה) משפרע מלוה ראשונה, ועל האחרונה לא נכתב והויא לה מלוה על מן הגישואין לא שנא מן האירוסין צריך שיכתוב זמן בגט. א"ר זירא אמר רבא בר שילת אמר רב המגונא סבא אמר רב פה וטורף לקוחות שלא כדין דאין מלוה על פה גובה מן הלקוחות (ב־מ יה). אבל משום שיקרא. שלא נכתב על מלוה זו, לא חיישיגן. אם לא שיש בדבר ביטול שטר גמור (כתובות פה).

קשיא דר' אלעור כו'. רישה אוקמת כר"ה ומכשיר לכתוב טופסי גיטין וסיפא פליג ואמר חוץ מגיטי נשים: משום קטטה. מפני התקנה

מקום הרי את מותרת אלא מקום השמות לבדן משום קטטה ומקום הומן משום מוקדם: דאפי' סורף. עם השמות לכתוב דכי כתיב וכתב לה אחתימת עדים קאי שהיא עיקר כתיבתו: דקה כתיב. ומזכיר שמו ושמה: ורתח עלה. וכי משכח לגט מזומן יהיב ליה ניהלה: ומעגן ומותיב לה. כשהיה מגורשת: דחפי׳ טופם לא לכתוב. גזירה משום תורף דאורייתא: ל"ש מן האירוסין. המגרש לארוסמו לריך לכתוב זמן כשר ולח מוקדם: למ"ד משום פירי איכא. שאם יכתוב זמן לבו ביום והוא יגרשנה לאחר זמן והיא טורפת מיום הכתיבה: ארוסה מי אית לה פירי. מי אית לה דין פירי הלא אינו אוכל פירות אלא משעת תנאי כתובה ואילך שהוא מתחייב בפרקונה כדחמרי׳ בנערה שנתפתתה (כתובות דף מו:): משום תקנת ולד. הלריכו להניח מקום זמן לגט ארוסה: ולא הוה ידענת מחי הית. דמחי ולד יש לארוסה: כיון דשמעיתא להא דתניה כתבו גט להרוסתי. עכשיו ולא אתננו לה עד לאחר שאכנסנה: אינו גע. דגט ישן הוא שמא תתעבר כשיכנסנה ויאמרו גיטה קודם לבנה שיהיו סבורים שנתנו לה ביום שנכתב: הכח נמי. במתני׳ משום הכי לריך להניח מקום זמן אף לטופס הארוסה שמא יכתוב זמן לבו ביום והוא לא יגרשנה עד לאחר נישואין ויאמרו בלא קידושין וכתובה נתעברה לאחר גירושין ופגם הוא למשפחה: הלכתא כר' אלעור. שפוסל בטופסי גיטין גזירה משום מורף: עובינה דהכימי. מחושר שבחכמים: והפילו בשהר שערום. במאי דפליג ר' אלעזר אדר' יהודה ואכשר בטופסי שטרות אמר רב נמי הלכה כר"ח בתמיה: חשרתח. קיום השטר שהעדים מעידין על כתב ידיהם בב"ד וב"ד כותבין בו במותב תלתא הוינא ואתו פלוני ופלוני ואסהידו אחתימות ידייהו ואשרנוהי וקיימנוהי כדחזי וחותמין: מלחו בחשפה. ולח נכתב לשם חשה כלל אלמא לא חיישינן למיחזי כשקרא כיון דנחתם בעתו וזמנו: בו. ביום של חתימה: ופרעו. בו

מתני' ביום: אינו חוזר ולוה בו. ואפי׳ ביום מלוה ראשונה לאחר פרעון דליכא למיחש למוקדם והכי מפרשינן לה בשנים אוחזין (ב"מ יו.): שלבר נמחל שעבודו. כשפרעו ובטל השטר ואין הקרקעות משועבדות שוב למלוה השניה שלא עליה נחתם שטר זה והויא לה מלוה על פה: אבל לשיקרא. אם היה נחמם על מלוה זו אע"פ שנכתב קודם הלואה כשר אם בו ביום נכתב:

מחני׳

פסקי רי"ד

קשיא דר' אלעזר אדר' אלעזר. פי' ברישא תני דכותב תופסי גיטין ולא תנאי אליבא דר״א: ומקום

מן ותישואין לא שנה כן והתיוסן בנין לי סבר בין בבריבו. אדא בר אהבה הלכתא כר"א פי אמרי? עידי מסירה כרתי (והרב פי׳ הלכה כר"א דגזר תופס אטו תורף וצריך שיכתב כולו חתמות ידייהו פסולה משום דמיחזי כשיקרא. וליתא לדרב פפא דאמר רב נחמן אומר היה ר״מ אפילו מצאו באשפה חתמו

ונתנו לה כשר פי׳ דקסבר ר״מ עידי החימה כרתי והאי וכתב לאו אכתיבת הגט קאי אלא אחתימתו. ואפילו רבנן דהיינו ר״א לא פליגי עליה דר״מ אלא בגיטי נשים דבעיא כתיבה לשמה אבל בשאר שטרות לא דא״ר אסי א״ר